Nuri (Tirat)

Oyunun Adı: Yangın Yerinde Orkideler
Yazar: Memet Baydur

NURİ – Bir kere Zonguldak'a gitmiştim, yıllarca önce… Karanlıktı abicim… (Sessizlik.) Kömür madenlerinde çalışıyordum o zamanlar… Grizu patlar, herkes ölür, geriye kalanlar çalışmaya devam eder, yine grizu patlar, yine herkes ölür… geriye kalanlar çalışmaya devam eder… Ama bir gün geldi ki.. kravatın icadını açıkladım abicim. Kravat abicim.. boyunbağı.. hani "kravatsız girlmez" derler ya.. işte oradaki kravat.. (Bir elinde tabanca, öbüründe Dom Perignon) Madendeydik abicim.. ineli on saat olmuştu… Hepimiz öksürüyorduk… Birisi başlıyordu kısa bir öksürük solosu geçmeye.. derken bir diğeri katılıyordu.. derken bir üçüncü, dördüncü derken onlarca, yüzlerce, binlerce insan öksürmeye başlıyordu… Senfoni gibi! Feci bir durum abicim.. bildiğin gibi değil.. orada.. o gün aklıma geldi abicim… Kravat abicim.. boyunbağının icadını icat ettim orada, yerin yedi kat dibinde… Şöyle dedim kendi kendime: Uygar insan öksürmez. Doğrudur ha, kaç yüz kere gözlemiştim, o herifler hiç öksürmüyordu.. karıları da öksürmüyordu, çocukları da… Çünkü uygardılar… Neden uygardılar abicim ve biz neden uygar değildik ve ha babam öksürüyorduk? Ha? Sorarım size ulan dedim kendime içimden bağırarak! Biz neden öksürüyorduk durup dururken?! Dokuzuncu koridorda bir patlama oldu abicim.. ben bunları düşünürken… Bütün galeri çökmüş.. ertesi gün öğrendim… 44 ölü.. yaralı filan yok.. zaten o meslekte ya ölürsün.. ya da yaşarsın.. ikisini de öksürerek yaparsın ama.. ama.. neden, neden, neden öksürüyorduk acaba? (Sessizlik.) Uygar değildik. Neden uygar değildik? Kravat takmıyorduk çünkü! (Sessizlik.) Anlaman gerekiyor abicim, kravatlar öksürmez. Bak anlatayım sana! Yıllarca.. yüzyıllarca önce.. kravatın icadından epey önce.. kömüre ihtiyaç duyan bazı insanlar.. bazı ince insanlar, boğazlarına kömür tozu kaçmasın diye boyunlarına bez parçaları bağlamaya başladılar! Basit bir eylemdi bu ama koskoca bir tekstil, mensucat sanayi doğdu bu gereksinimden! (Sessizlik.) Bez parçaları pahalıydı.. yerin yedi kat dibinde kendi ciğerini tükürmek ucuzdu.. dolayısıyla herkes boynuna dolayamıyordu şu medeniyet yularını! Kravat takabilenler.. yeryüzüne çıktılar.. takamayanlar.. yeraltında kaldılar… O gün orada bunu açıkladım herkese… Kravat, kömür tozları boğazınıza kaçmasın diye icat edilmiş ve son derece uygar bir alettir. İşime son verdiler abicim. Ben de buraya döndüm… Yine… Kravatın İcadı ve Muhtelif Kullanılışı diye bir kitap yazdım. Yazmak istedim yani… Heh heh heh.. kağıt kalem zor bulunuyor buralarda.. kravat gibi namussuzum! (Sessizlik.) İşte böyle! (Sessizlik. Birbirlerine bakarlar bir an. Sonra Nuri önüne bakar hüzünlü.) Kravat.. kömür madenlerinde icat edilmiştir.